

Een pracht cursus...

Verslag van de cursus
 ‘De unieke stad, massatoerisme en
 stedenbouw’,
 door docent dhr. P. Kurstjens,
 stedenbouwkundige.

In deze thematisch opgebouwde cursus onderzochten wij het fenomeen massatoerisme vanuit historisch- stedenbouwkundig perspectief en vroegen ons af wat de bezoekmotieven zijn van toeristen. Naast veel informatie was er een rijkdom aan beeldmateriaal, dat ons na iedere cursusbijeenkomst via een hand-out werd toegestuurd. We bezochten een aantal steden waar de voor- en nadelen van massatoerisme goed merkbaar zijn.

Een van de motieven om een stad te bezoeken is de rijke historie en/of het feit dat het op de Werelderfgoed van Unesco staat, zoals binnen de stadsmuren van Rome of de grachtengordel van Amsterdam. Het ontstaan van massatoerisme vindt zijn oorsprong in het houden van wereldtentoonstellingen en de Olympische Spelen. Bijvoorbeeld in Londen in 1908, 1948 en 2012 en in Barcelona in 1992. Deze grote evenementen brachten ten behoeve van de infrastructuur positieve ontwikkelingen met zich mee. Het metrostelsel en het spoorwegenet werden uitgebreid en het aantal hotels groeide. In 1851 vond de eerste wereldtentoonstelling plaats in het Crystal Palace in Londen. Er kwamen rond de 60 miljoen bezoekers, wat voor die tijd enorm was. Men zou dit de geboorte van het massatoerisme kunnen noemen. Ook in Parijs en Brussel hebben wereldtentoonstellingen een grote invloed gehad op de stadsontwikkeling. De wereldexpo in 1958 in Brussel ('Expo 58') heeft het wegensysteem in België verbeterd, waaronder de E58. Rondom de stad ontstonden grote parkeergelegenheden en de auto deed zijn intrede als massavervoermiddel.

Ook het Ruhrgebied, vroeger bekend als een vervuild en grauw industriegebied, heeft in de loop der jaren een metamorfose ondergaan. De toeristeneconomie is erin geslaagd om het Ruhrgebied aantrekkelijk te maken door middel van evenementen, (kunst)exposities, toeristische routes langs industrieel erfgoed. Het leverde de bijnaam 'De Metropole Ruhr' op. Ook Hamburg, eerst een gebombardeerde, onaantrekkelijke stad, heeft een drastische opknappbeurt ondergaan. 'Hafencity' is nu een toeristische trekpleister geworden, mede dankzij moderne stedelijke voorzieningen en de prachtig opgeknapte oevers langs de Elbe.

Maar wat nu in Amsterdam, waar men rond 2025 jaarlijks 23 miljoen bezoekers verwacht? Een stad die nu al gebukt gaat onder het massatoerisme, met overlastgevend drukte, verdringing van de oorspronkelijke bewoners, vastlopend openbaar vervoer en superdrukke op Schiphol? Wij cursisten werden uitgedaagd om voor dit probleem oplossingen te bedenken. Eerst zetten we onze ideeën op papier, om er vervolgens in de laatste bijeenkomst uitvoerig bij stil te staan. Uiteindelijk heeft docent Paul Kurstjens er een artikel over geschreven op www.kurbin.nl. Ik vond het een prachtcursus met een enthousiaste cursusgroep, die actief betrokken was en meedacht.

Joke Dinklage